

СПОРТНО УЧИЛИЩЕ „СВ. КЛ. ОХРИДСКИ“

УТВЪРЖДАВАМ:
ДАНИЕЛА ВЕЛКОВА

Директор на Спортно училище „Св.Кл.Охридски“ Враца

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

В СПОРТНО УЧИЛИЩЕ „СВ.КЛ.ОХРИДСКИ“ ВРАЦА

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета на заседание на Педагогическия съвет (Протокол № 8/ 29.08.2025г.) и е утвърдена със Заповед № 31/01.09.2025 г. на директора на училището

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Разработването на настоящата Програма за превенция на ранното напускане на училище е мотивирано от важността на социалния проблем, възникващ от преждевременното напускане на училище. Това комплексно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план. Преодоляването на проблема изисква ангажираност и отговорност на Спортно училище „Св. Кл. Охридски“ – Враца да провежда държавната политика в областта на образованието на училищно ниво.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище в Спортно училище „Св. Кл. Охридски“ – Враца конкретизира ключовите мерки за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането/преждевременното напускане на училище. Основава се на определените в националната стратегия водещи принципи за законосъобразност, кохерентност, партньорство, прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите, приемственост, устойчивост на резултатите, своевременност, отчетност, мониторинг и контрол, иновативност.

Съобразена е с:

- Стратегическата рамка за развитие на образованието в Република България (2021 – 2030)
- Национални програми за развитие на средното образование през учебната 2024/2025 година
- Областната стратегия за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система в област Враца

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на

институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100/08.06.2018 г., както и в други национални, областни, общински и училищни политики с такава насоченост.

Принципи

Училищната програма за превенция на ранното напускане на училище кореспондира с темата за включващото образование като предпоставка за предотвратяване на социалното изключване. Базира се на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване

Програмата за превенция на ранното напускане на училище в Спортно училище „Св. Кл. Охридски” – Враца се основава на иновативно, гъвкаво и личностно-ориентирано обучение:

- учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности
- да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество
- да развиват творческите си заложби и способности
- да изградят умения и навици за здравословен начин на живот
- училището да се утвърди като конкурентноспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение

Програмата за превенция на ранното напускане на училище в Спортно училище „Св. Кл. Охридски” – Враца се фокусира върху:

- разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците
- съчетаване на класно-урочни, извън-урочни и извънкласни форми на обучение и възпитание
- работа с талантиливи деца
- работа с деца в неравностойно социално положение
- работа с деца със специални образователни потребности
- работа с деца с различна етническа принадлежност
- уютна и функционална образователна среда

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО В СПОРТНО УЧИЛИЩЕ „СВ. КЛ. ОХРИДСКИ” - ВРАЦА

1. Идентификация на проблема

Ранното напускане на училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са комплексни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда, а от друга и в педагогическата колегия. В Спортно училище „Св. Кл. Охридски” – Враца през последните години няма отпаднали ученици, но се появиха една друга категория ученици, които са застрашени от ранно напускане. Анализирайки проблема констатирахме, че учениците са в училище, но поради липса на интерес или слаби постижения в учебните занятия, допускат неизвинени отсъствия. Има случаи на лоши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и голям брой слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашените. Проблемът със застрашените от отпадане ученици е по-силно изразен от IX до XII клас. Затова е нужно да се предприемат мерки от цялата педагогическа колегия със съдействието на ръководството.

2. Анализ на ситуацията

Преди началото на учебната 2025/2026 година в Спортно училище „Св. Кл. Охридски” – Враца беше направена оценка на риска от ранно напускане на училището. Като рискови фактори, предшестващи отпадането, бяха идентифицирани:

- Продължително отсъствие от училище
- Проблемна семейна среда
- Трудна адаптация към изискванията в училище

SWOT-АНАЛИЗ

Силни страни:

- Квалифицирани учители
- Интерактивни методи на обучение
- Възможности за изява
- Създаване на приятелска среда
- Добра материална база

Слаби страни:

- Липса на регистър на ученици, застрашени от отпадане
- Недостатъчна роля на ученическото самоуправление за създаване на подкрепяща среда за ученици, застрашени от отпадане
- Недостатъчна ефективност на взаимодействието „училище – родители”
- Относително голям брой извинени и неизвинени отсъствия на учениците

Възможности:

- кандидатстване по различни програми, насочени към финансиране на превантивни по отношение на ранното напускане дейности
- ранно идентифициране на децата в риск
- нови форми за по-голямо ангажиране на родителите
- ефективно включване на училищните и ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за превенция на ранното напускане на училище
- обучение на педагогическия екип да идентифицира и решава социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят децата в риск да напуснат рано училище
- разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на децата, консултиране, професионално ориентиране и чрез активна работа със семейството

- поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете и разширяване на връзките с извънучилищните институции

Заплахи:

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите
- Липса на ефективни санкции за родителите
- Нисък жизнен стандарт на част от населението
- Проблеми в семействата, водещи до ранно напускане на училище
- Липса на финансови възможности за подкрепа на застрашените от ранно напускане на училище

III .ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Обща цел: Създаване на подкрепяща среда за учениците в училище

Подцели:

1. Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност
 - ☐ Индикатор за постигане – неизвинени и извинени отсъствия (намаляване)
2. Създаване на положителни нагласи към учебния процес
 - ☐ Индикатор за постигане – успехът на застрашените ученици

IV. ДЕЙНОСТИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

1. Своевременно идентифициране на признаците за изоставане в усвояването на училищния материал и застрашеност от отпадане ("ранен учебен неуспех").
 - 1.1. Изготвяне на ежемесечни отчети от класните ръководители за броя на отсъствията и причините, поради които учениците отсъстват.
 - 1.2. Изработване ежегодно актуализиране на регистър на застрашените от отпадане деца.
 - 1.3. Анализ на постиженията на застрашените от отпадане ученици и осъществяване на педагогическа подкрепа от страна на учителите и училищното ръководство.
 - 1.3.1. Разработване на наваксващи програми по съответните предмети.
 - 1.3.2. Провеждане на задължителна допълнителна индивидуална и групова работа по съответните предмети, предоставяща възможности за индивидуален темп при усвояване на учебния материал от застрашените от отпадане ученици.
2. Включване на застрашените от ранно напускане ученици в извънкласни и извънучилищни дейности.
 - 2.1. Откриване на силните страни на личността
 - 2.2. Развиване на силните страни на личността чрез индивидуална работа с учениците или включването им в групи за извънкласни дейности.
 - 2.3. Осигуряване на публични изяви на учениците с изявени дарби.
3. Осъществяване на ефективен диалог между училището и семействата на застрашените от отпадане ученици.
 - 3.1. Въвеждане на алтернативи на традиционната родителска среща.
 - 3.2. Организиране на превантивни кампании, които да стигнат до родители и настойници, съвместно с РУО – Враца, Младежки център и други институции.
 - 3.3. Засилване на контрола върху отсъствията и своевременно информиране на родителите.
 - 3.4. Разпределяне на отговорностите и ангажиментите по отношение посещаемостта на училище между класните ръководители и родителите
4. При диагностицирана необходимост, осъществяване на ефективна работа на екипа по обхват по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и

предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст

V. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

В изпълнение на поставените цели се очаква със съдействието и приноса на всички ангажирани в процеса да бъдат постигнати следните резултати:

- Ще бъде приложен единен комплекс от политики, мерки и дейности на училищно ниво, съответстващи на европейски и национални приоритети, основаващи се на системно наблюдение, отчетност, анализ, оценка и прозрачност, от които да следват коригиращи действия, развиване на ресурси и насочване на въздействието съобразно установените потребности.
- Ще бъдат създадени условия за осигуряване на равен шанс на всяко дете при постъпване в училище, ориентация на образователния процес в по-голяма степен към интереса и мотивацията на учениците, към подобряване на учебните резултати и към осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на всяко дете и ученик, включително на ученици от уязвими групи – с различен етнически произход, със специални образователни потребности и др.
- Ще бъде постигнат по-добър обхват на децата и учениците, подлежащи на задължително обучение в област Враца и ще бъдат ограничени случаите на отпадане от училище и преждевременно напускане на образователната система.